

Изготвила-Вселина К., 10В.

ПГЕЕ - гр. Пловдив

Въоръжаване,
униформи и
знамена на
българското
опълчение

1. Въоръжаване

Пушка „Шаспо“

Пушка „Бердана 1“

Пушка „Бердана 2“

~ 1 ~

Заедно с формирането на Българското опълчение се решава и въпросът за неговото въоръжаване. Първоначално доброволците са въоръжени с пушки система „Шаспо“. За въоръжаването големи грижи е полага Славянският комитет, председателстван от И. С. Аксаков. Той закупува около 20 хил. пушки система „Шаспо“ от Германия, останали като трофей от Френско-пруската война.

Пушката „Шаспо“ образец 1855 г. има калибър 4,3 лин. (10,76). Но малокалибрена пушка „Шаспо“ има и много недостатъци. Само след няколко изстрела с пушката „Шаспо“ патронникът ѝ се загръбва, сложните гумени уплътнения отказват да изпълняват своето предназначение и иглите започват да се чупят. Въпреки недостатъците на малокалибрена пушка „Шаспо“ българските опълченци с голямо желание я изучават и усвояват в практическото боравене с нея.

В хода на бойните действия част от опълчението се превъоръжава с пушка „Бердана № 1“ и „Бердана № 2“.

~ 2 ~

Пушка „Крънка“

Революер „Смит и Уесън“

През първата половина на септември 1877 г. на основание заповедта на главнокомандувачия опълчението се превъоръжава с пушката „Крънка“. Тактико-техническите данни на пушката „Крънка“ са по-добри в сравнение с пушката „Шаспо“ на въоръжение в Българското опълчение.

Превъоръжаването на дружините с тази пушка е важно събитие в живота на опълчението. Веднага след получаването на пушките командването на българското опълчение организира срочното им изучаване, „С какво голямо желание българските доброволци разглобяваха и сглобяваха пушката, прицелването, прикладването и спускането“ – сочи доброволецът Атанас Бендерев.

Офицерите и подофицерите са въоръжени с огнестрелно и хладно оръжие, револвер система „Смит и Уесън“ и сабя. Сигналните и барабанчиците са въоръжени с хладно оръжие „Тесак“ (прав нож с двойно острие, дължина 64–72 см). Офицерите от конната сотня също са въоръжени с револвери „Смит и Уесън“ и саби руски образец.

2. Униформи

~5~

В СВОИТЕ ЗАПИСКИ КОМАНДИРЪТ НА ТРЕТА ОПЫЧЕНСКА ДРУЖИНА ПОДПОРУЧИК СТЕФАН ИВАНОВ КИСОВ ПОДРОБНО ОПИСВА ВЪОРЪЖЕНИЕТО И СНАРЯЖЕНИЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ОПЫЧЕНЦИ ПО СЛЕДИЛИЯТ НАЧИН:

1) ТЪВРДЕ КРАСИВ ДВУБОРТЕН ОТ ТЪМНОЗЕЛЕНО СУКНО МУНДИР, НАРЕЧЕН ПОСЛЕ "БЪЛГАРКА", СЪС СГЪНАТА ЯКА БЕЗ ТАЛИЯ, С ХЛЯСТИК ОТЗАДЕ И С ДЖЕБОВЕ ОТ СТРАНИТЕ И МЕДИНИ КОПЧЕТА. ОСВЕН С КРАСОТАТА СИ "БЪЛГАРКАТА" СЕ ОТЛИЧАВА И С ТОВА ПРЕИМУЩЕСТВО, ЧЕ НЕ СЪЖАШЕ НЕНАВИКНАЛИЯ КЪМ СТЕГНАТА ВОЕННА УНИФОРМА ДОБРОВОЛЕЦ.

2) ПАНТАЛОНИ СЪЩО ОТ ТЪМНОЗЕЛЕНО СУКНО БЕЗ КАНТИ И КЪСИ-ЗА БОТУШИ.

3) КАПАК ОТ ЧЕРНА АГНЕШКА КОЖА С ДЪНО ОТ ЗЕЛЕНО СУКНО, А В МЕСТО КОКАРДА-БРОНЗОВ КРЪСТ.

4) БСТУШИ С ДЪЛГИ КОНЧОВЕ.

5) ШИНЕЛ ОТ СИВО СУКНО.

ОСВЕН ТОВА РАЗДАДОХА СЕ НА ВСЕКИ ДОБРОВОЛЕЦ ПО...

Б) СНАРЯЖЕНИЕ

1) ДВЕ КОЖЕНИ ПОЯСНИ ПОДСУМКИ.

2) ДВЕ ТОРБИ ЗА ВЕЩИТЕ, СУХАРИТЕ И ПАТРОНИТЕ.

3) МАЦЕРКА ЗА ВОДА И ГОТВАННЕ ЯСТИА.

В) ВЪОРЪЖЕНИЕ

1) ПУШКА "ШАСПО" С ТЕСАК ВМЕСТО ШИК.

2) ПАТРОНИ С КНИЖНИ ГИЛЗИ.

~6~

Знамето на пета дружина

Знамето, ушито от Стилияна Параскевова

Още едно знаме е имало в Българското опълчение – знамето на 5 дружина. Изработено е със средства на българската общност в гр. Киев. С писмо от април 1878 г. началникът на котленския отряд съобщава на командирите от 1-а, 2-а и 5-а опълченски дружини да изпратят войници да получат от щаба на опълчението знамена. Разпоредено е да се пазят в дружините до специално разпореждане. Знамето не взема участие в бойни действия, но е заедно с дружината през целия и боен път.

Българското опълчение е дарено с още едно знаме, ушито от Стилияна Параскевова през 1877 г. в Браила по инициатива на нейния баща – Иван Параскевов. Макар и да не влиза в бой, според повечето историци, това знаме е прототипът на днешния български трибаиреник.

Знамето на 3-та дружина на Българското опълчение /известно като Самарско/ е изработено от жителите на гр. Самара. На специалната церемония за връчване на знамето, състояла се в гр.

Плосец през май 1877 г. войводата Цеско Петков, който приковава последния златен икодеи на дръжката на знамето казва: "Да даде Господ това свято знаме да премине от край до край през многострадалната българска земя. Нека нашите майки, жени и сестри да изтрият с него скръдните си очи, а след него да настане траен мир и благоденствие". Със знамето 3-та дружина на Българското опълчение се сражава край Стара и Нова Загора, в боевете при Шипка и Шейново. В чест на третата годишнина от боевете при Ески Загра, през 1880 г. знамето е награждено с първа степен на военния орден „За храброст“.

4-а опълченска дружина получава знаме от Априлското въстание, известно като Горнооряховско знаме. То е ушито от горнооряховското женско дружество „Просвета“ и е било предназначено за Първи революционен окръг – за четата на Иван Семерджиев и Георги Измирлиев – Македончето. Войводите са арестувани, знамето е взето от турците и се е намирало в конака в Гърново. При влизането на руските войски в града, жителите превземат конака, намират знамето и се обръщат с молба към ген. Й. Гурко, за да го връчи на една от дружините на опълчението. След като тържествено е осветено, той го връчва тържествено на 4-а опълченска дружина. То е единственото знаме, шито в България, предводило в бой дружините на Българското опълчение.

3. Знамена

Знаме на 1 дружина

Знаме на 2 дружина

Знамето на 1-а дружина на Българското опълчение е ушито по поръчение на Добродетелната дружина. След създаването на Българско опълчение, през май 1877 г. тя взема решение да се съберат пари от българските емигранти в Румъния за изработване на две знамена, които да се осветят и връчат на опълченците. Макар и изработени в Русия знамената носят български национални символи: цветовете – бяло, зелено, червено и изправен коронован лъв. Знамето не взема реално участие в Руско-Турската война 1877-1878 г. не само поради закъснялото му доставяне, но и поради нежеланието на руското командване дружината да участва със знаме с неруска символика в бойни действия.

Изработено през 1877 г. по поръка на Добродетелната дружина, това знаме е предназначено за 2-а опълченска дружина. То също не участва в реални бойни действия в Руско-турската война. През юли 1878 г. от тази дружина на Българското опълчение се формира кюстендилска № 2 пеша дружина на Българската земска войска. От 1884 г. 2-а кюстендилска дружина влиза в състава на 2-и пешни струмски полк и нейното знаме става полково. При получаването на първите бойни знамена през август 1881 г. то е дадено в Двореца. При разиръчването на армията по време на Балканските войни то е дадено на 40-и пехотен деломорски полк от 2-а тракийска дивизия, с която участва във войните.

Thank you

Надявам се проектът ми да Ви е харесал.
Благодаря за вниманието! ❤️

Bliss
Made with love by V.L.®

03.03.2024г.

1877-1878 г.

